

Holm: Det er, saa vidt jeg kan skønne, ikke nødvendigt at optage en længere Forhandling med det ærede Medlem for Vinderup (Svendsen) om den principielle Side af Sagen. Vi have begge haft Lejlighed til at udtale os fra vore forskellige Standpunkter. Jeg vil derfor blot gøre nogle enkelte Bemærkninger til det ærede Medlems Udtalelser i Dag. Det ærede Medlem sagde, at det vil føles som en stor ny Tvang, naar man *forbyder* Folk at indgaa deres Ægteskab for Herrens Alter. Men det er en stor Misforstaaelse, at man her vil forbyde noget Menneske at indgaa sit Ægteskab for Herrens Alter, hvis han eller hun mener, at det kun rettelig bør indgaaes der. Det, som her er Tale om, er jo blot, at Staten ikke forlanger, at Folkekirkenes Medlemmer *skulle* indgaa deres Ægteskab for Herrens Alter. Det forlanges kun, at Ægtefolkene, naar de have stiftet Ægteskabet, skulle indhente Statens Godkendelse og Anerkendelse hos den borgerlige Myndighed, hos Ægteskabsforstanderen. Men hvis de vedkommende have den Opfattelse, som jeg antager, at alvorlige Kristne gennemgaaende have, at de ikke bør begynde deres Ægteskab, uden at de først have faaet Herrens Velsignelse derover i Kirken, saa er der jo intet Forbud derimod. Tværtimod, det staar dem jo fuldstændig frit for, efter at de have faaet borgerlig Anerkendelse for alt, hvad Staten kan forlange, at søge Kirkens Velsignelse, inden de flytte sammen og begynde Samlivet med hinanden som Ægtefolk. Det er altsaa en Misforstaaelse, at nogen vil forbyde dem, der for deres egen Skyld sætte Pris derpaa, at faa deres Ægteskab endelig afsluttet for Herrens Alter. — Det ærede Medlem sagde dernæst, at han ikke kunde bringe Sammenhæng mellem min Opfattelse af Folkekirken som en borgerlig Institution og det, jeg i Gaar udtalte om Kirkens Stilling i denne Sag. Hvis det ærede Medlem havde været opmærksom paa de Udtryk, jeg brugte i Gaar, vilde han have set, at jeg ikke talte om „Folkekirken“ og Staten, men at jeg talte om „Kirken“ og Staten, at jeg talte om Kirken i den Betydning af Ordet, hvori jeg tænker, at baade han og jeg tage det i Betydningen af den hellige, almindelige Kirke, den kristne Kirke.

Jeg talte om, hvilke Krav der maatte stilles fra den kristne Kirkens Side, og som den Velsignelse, der gives i den kristne Kirkens Navn. Jeg talte ikke særlig om den blandede Institution, som vi kalde Folkekirken, der jo, hvordan man vender og drejer det, er indrettet af det borgerlige Samfund og foreløbig styres af dette. Det, jeg sætter Pris paa i denne Sag, er, at vi kunne faa Frihed for Kirkens rent aandelige Virksomhed, saaledes at ingen paatvinges den Velsignelse, den har at bringe. — Hvad Biskop Rørdams Stilling angaar, har det ærede Medlem Ret i, at Biskoppen meget stærkt ønsker en Forfatning for Folkekirken, og at han i sin Udtalelse til Ministeriet har ladet indflyde nogle Ord om, at det vil være i høj Grad ønskeligt, at den eventuelle Lov om almindelig borgerligt Ægteskab ikke maatte træde i Kraft, inden det er afgjort, hvorvidt Folkekirken skal have en selvstændig Forfatning eller ej. Dette ønsker Biskop Rørdam. Men paa den anden Side har Ministeriet haft fuld Føje til at beraabe sig paa Biskop Rørdams hele Udvikling af, at det almindelige borgerlige Ægteskab er den naturligste og den for Kirken helligste Ordning af dette Forhold. Og jeg vil gøre opmærksom paa, at Biskop Rørdam i sin Erklæring siger: „Det er ubetinget ønskeligt, især for Folkekirken, at disse blandede Sager“ — hvortil han henregner Ægteskabet — „saa vidt muligt skaffes ud af Verden, saaledes ogsaa ved Begravelser, og dette vil for Ægteskabet ske ved Indførelsen af det almindelige borgerlige Ægteskab, thi derved vil Staten aldeles bestemt om end indirekte udtale, at den kirkelige Vielse er noget Staten ganske uvedkommende, som derfor Folkekirken har Ret til at ordne og bestemme efter sine egne Grundsætninger“. Biskop Rørdam gør ikke her en bestemt Adskillelse mellem Folkekirken og den hellige almindelige Kirke. Men det ere vi jo saa vante til, at man ikke gør. Det er en af de Ting, der gør, at Forhandlingerne om disse Spørgsmaal blive saa uklare. Men Biskop Rørdam har jo paa andet Sted vist, at han er ganske klar over den overordentlige Forskel, der er mellem disse to Ting, og jeg er overbevist om, at enhver, der ikke bare